

Idégrundlaget for Frederikshavn Kommunes skolevæsen. 2. udgave

På mødet den 26. juni 2008 blev idégrundlaget kort præsenteret, hvorefter det blev drøftet i to grupper, som var tilfældigt sammensat af politikere fra TPS og BUU, skolebestyrelsesformænd og forvaltningsrepræsentanter.

De to gruppe-drøftelser blev sammenfattet af Børne- og Kulturforvaltningen. Derudover prioriterede hver gruppe 4 udsagn / temaer, som de ønskede at fremhæve som referat af deres gruppes drøftelser. De 8 udsagn er (i tilfældig rækkefølge):

- Idégrundlaget skal være mere handlingsorienteret
- Realiseringskompetence er et vigtigt pejlemærke
- Faglighed er skolens kerneydelse og må ikke nedprioriteres – og trivsel og alsidighed er forudsætninger for fagligheden
- Der er andre væsentlige kommunale temaer end bæredygtighed og miljø
- Vigtigt at huske at lærernes faglige udvikling – f.eks. i forhold til rummelighed, teamarbejde, holddannelse, classroom-management m.m.
- Skolens faglighed skal styrkes og udvikles løbende – både fag-fagligt og ift. sociale kompetencer
- Vigtigt med fokus på forældresamarbejde og børns adfærd, sociale kompetencer og tilpasning
- Vigtigt at have fokus på overgangen til ungdomsuddannelserne

Det reviderede idégrundlag bygger således på sammenskrivningen af mødet og - ikke mindst - de 8 prioriterede udsagn.

Indholdsfortegnelse

Del 1 - Indledning	2
Folkeskolens formål	2
Børn – samfundets vigtigste ressource	2
Ambitioner for Frederikshavn Kommunes skolevæsen	3
Skolevæsnets betydning for udviklingen af Frederikshavn Kommune	4
Del 2 - Idégrundlaget.....	5
Pejlemærker	5
Fokuspunkter	6
Den nære skole i verden.....	7
Faglighed – med afsæt i trivsel og alsidighed.....	9
Realiseringskompetence.....	10
Del 3 – Procesplan.....	12
Formuleringsfasen	12
Realiseringsfasen	13

DEL 1 - INDLEDNING

Idegrundlaget for Frederikshavn Kommunes skolevæsen søger at trække en rød tråd fra nationale formål og udfordringer på skoleområdet til lokale visioner og ambitioner for Frederikshavn Kommunes skolevæsen.

Folkeskolens formål¹

Folkeskolen skal gennem hele skoleforløbet udvikle børn og unges kundskaber og færdigheder, kompetencer og kreativitet.

Folkeskolen skal – sammen med forældrene – give eleverne lyst til at lære og forberede dem til videre dannelse og uddannelse.

Folkeskolen skal også forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.

Det er en bærende værdi, at folkeskolen er for alle. Det betyder bl.a., at undervisningen skal favne mangfoldigheden, rumme udfordringer for alle børn og samtidig understøtter den enkeltes behov og forudsætninger.

Folkeskolen skal derfor skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi, og får tillid til egne muligheder.

Børn – samfundets vigtigste ressource

Fremtiden hører børnene til – og folkeskolen skal medvirke til, at børnene kan indgå i fremtidens samfund som menneske, borger og medborger.

Det er en stor udfordring at danne og uddanne børn til en fremtid, vi ikke kender.

Sandsynligvis vil fremtiden byde på øget kompleksitet, tempo og foranderlighed. Det er sagt, at den bedste måde at klæde børnene på til

¹ Jf. folkeskoleloven, 11. Udgave 2006.

en ukendt og kompleks fremtid, er at danne og uddanne dem til *"livsduelige og eksistentielt kompetente mennesker"*².

Det livsduelige og kompetente menneske har flere strenge at spille på – og indeholder både personlige, medmenneskelige, praktiske og faglige kompetencer.

Folkeskolen skal derfor hjælpe barnet til at stå på egne ben og at have evner, mod og styrke til at navigere i ukendt farvand, at turde træffe valg og at handle derpå.

Folkeskolen skal møde barnet med muligheder og udfordringer og skabe rum til, at hun kan udvikle egen identitet og personlighed, få sociale erfaringer og oplevelser og opnå de nødvendige faglige forudsætninger for at realisere egne drømme og for at forme og udfylde sin plads i livet og samfundet.

Ambitioner for Frederikshavn Kommunes skolevæsen

Frederikshavn Kommunes vision for skoleområdet er *"en skole i verdensklasse – trivsel, alsidighed og faglighed"*.

Visionen understreger ambitionsniveauet. Målet er høj faglighed - og trivsel og alsidighed er væsentlige forudsætninger for at opnå fagligheden.

Vore skoler skal spille sammen med Frederikshavn Kommunes børnepolitik, der bl.a. har fokus på at skabe sammenhæng og helhed i tilbud og indsatser på børne- og familieområdet. Børnepolitikken minder os om, at børn og familier har forskellige vilkår og muligheder, værdier og prioriteringer.

I forlængelse af visionen er der i 2008 udviklet et ledelsesgrundlag for skoleområdet³, der bygger på værdierne troværdighed, innovation og anerkendelse.

² Jf. Steen Hildebrandt

³ Ledelsesgrundlaget for skolevæsenet i Frederikshavn Kommune forventes politisk behandlet og godkendt i løbet af efteråret 2008.

Ledelsesværdierne understøtter vores vision ved, at skoleledelserne aktivt medvirker til at udvikle skolevæsnet og de enkelte skoler i respekt og forståelse for samfundets bevægelse - og i harmoni og balance med skolens faglige og professionelle identitet.

Idégrundlaget går hånd i hånd med visionen og ledelsesgrundlaget.

Visionen er vores ledestjerne, ambitionen på lang sigt. Idegrundlaget er vores eksistensberettigelse og vores konkrete fokus og hovedaktiviteter i de kommende år. Ledelsesgrundlaget er måden vi navigerer på for at nå vores mål og resultater.

Visioner, ambitioner, værdier, idegrundlag osv. er således alle udtryk for de mål vi stræber imod og håber at nå – på det korte, mellemlange eller lange sigte⁴.

Skolevæsnets betydning for udviklingen af Frederikshavn Kommune

Frederikshavn kommune tør og vil udvikling, og vi er i færd med at opbygge en ny identitet.

I 2007 indgik et flertal af Byrådet et skoleforlig, som bl.a. er udtryk for kommunens vilje til forandring.

Skoleforliget er udtryk for en offensiv og ambitiøs tænkning og en bevidst og positiv prioritering af skoleområdet. Målet er at tilpasse og kvalitetsløfte på én og samme gang, og derved fremtidssikre et fagligt og økonomisk bæredygtigt skolevæsen⁵.

Skolevæsnet skal udvikle og styrke sig selv. Og derudover skal folkeskolen understøtte og aktivt bidrage til at fremme øvrige relevante indsatser og prioriteringer i kommunen.

Folkeskolens rolle i Frederikshavn Kommunes udvikling er mangesidig – som med- og modspiller, som dannelses- og uddannelsesinstitution,

⁴ *"when you reach for the stars you may not quite get one, but you won't come up with a handful of mud either..." Leo Burnett.*

⁵ For uddybning henvises til masterplanerne for hhv. ny struktur og kvalitetsløft. Se www.frederikshavn.dk.

samlingscenter i lokalsamfundene, forbruger, som omsætter af ord til handling m.m.

Skolevæsnet skal derfor være åbent og fleksibel i forhold til kommunale indsatser. Eksempelvis er bæredygtighed og sundhed prioriterede indsatser på den lokale dagsorden – og fremtiden vil sikkert nye, væsentlige dagsordner med relevans for skoleområdet.

DEL 2 - IDÉGRUNDLAGET

Idégrundlaget for Frederikshavn Kommunes skolevæsen udtrykker essensen af hvem vi er, hvad vi vil og hvad vi er til for.

Idégrundlaget sætter ord på, det der virkelig betyder noget for os og det viser, hvilken retning vi har valgt for vores skolevæsen.

I den forstand er idégrundlaget et visionært og strategisk værktøj, som skal hjælpe os med at sætte kursen, inspirere os, skabe mening og være med til at gøre en forskel.

Idégrundlaget er en prioritering af skolevæsnets retning i de kommende år, og har derfor ikke konkrete anvisninger på, hvordan den enkelte skole skal handle eller tilrettelægge sit virke.

Men idégrundlaget skal naturligvis – i en næste fase - følges op af handlinger – konkrete mål, indsatser, omlægninger m.m.

Handlingerne kan udspringe af beslutninger på det politiske niveau og på de enkelte skoler - i skolebestyrelserne, blandt personalet, i elevrådet og i klasseværelset.

Pejlemærker

Pejlemærkerne udstikker den overordnede retning for drift og udvikling af skolevæsnet. De har generel gyldighed og værdier for skolens praksis og tiltag.

Vi ønsker i Frederikshavn Kommune et skolevæsen...

- **... der får ting til at ske.**

Et skolevæsen, hvor der er højt til loftet, plads til at tage en chance og rum og mulighed for at tænke nyt, og som ændrer sig i takt med de krav, der vil blive stillet til børnene efter endt skole.

- **... der forener fælles retning og retten til at vælge vejen at gå.**

Et skolevæsen med et stærkt fællesskab mellem skolerne, fælles retning og mål, samtidig med at den enkelte skole har stor frihed til selv at finde lokale løsninger.

- **... der kan favne og håndtere det individuelle i det kollektive.**

En folkeskole for alle, med plads til alle. Dvs., at den enkelte elev, medarbejder og leder har ret til at udfolde sin personlighed og blive mødt med respekt og anerkendelse og uden at det forhindrer andre i at udøve samme ret.

- **... der værdsætter og vokser af de relationer, vi indgår i.**

Skolen er ikke en ø, men et center for samarbejde, videndeling og inddragelse med både vores lokale brugere og ressourcer og vores globale omgivelser.

Fokuspunkter

Idegrundlaget for vores skolevæsen orienterer sig i tre retninger – mod samfundet, skolen og eleverne.

Ift. hver retning er der et prioriteret tema, som er betydningsfuldt og har sammenhæng med visionerne for skoleområdet og kommunen som helhed:

- Samfundet: Den nære skole i verden
- Skolen: Faglighed – med afsæt i trivsel og alsidighed
- Børn: Realiseringskompetence

Den nære skole i verden

Med sin store kyststrækning og mange havne, erhvervsmønstre, traditioner for turisme m.m. har Frederikshavn Kommune altid været internationalt orienteret.

Globaliseringen påvirker os og er en vigtig del af vores hverdag på alle tænkelige måder – det vi læser i avisen, maden vi spiser, det arbejde vi udfører, de politiske beslutninger osv.

Derfor er det nødvendigt med et skolevæsen med et internationalt perspektiv, så eleverne kan forstå og begå sig i denne virkelighed.

Men for at forstå og møde verden udenfor med selvtillid og ligeværd er det også nødvendigt at vide, hvem man selv er.

Skolen skal give børnene både indsigt og udsyn.

Vi ønsker derfor et skolevæsen...

- ... hvor børnene kender sine egne rødder og sit eget ståsted, og derfor tør møde verden og globale tendenser og udfordringer med ligeværd, nysgerrighed og tolerance.
- ... der giver eleverne en faglig, social og personlig ballast til at udforske verden og se muligheder og værdier i vores forskellighed.
- ... der tør tage ved lære af andres viden og erfaring og som samtidig er stolte af det, vi kommer af og står for.

Udfordringerne er bl.a.:

- At sikre en skole, hvor den viden og de kompetencer, børnene erhverver, har relevans for dagen i dag og i morgen.
- At sikre en skole, der har rum og mulighed for internationalt samarbejde, udveksling og møde – for elever og personale.

- At udvikle vores brug af IT og anden kommunikationsteknologi i læringsrummet, så mødet med verden er en naturlig og ubesværet del af den almindelige undervisning.

Faglighed – med afsæt i trivsel og alsidighed

Folkeskolens naturlige kerneydelse er faglighed. At tilføre børnene kundskaber og færdigheder, som giver dem lyst til at lære mere og forbereder dem til videre uddannelse.

Trivsel er en forudsætning for, at et barn kan og har lyst til at lære – og et godt undervisnings- og arbejdsmiljø er en rettighed, også for børn.

Alsidigheden udtrykker en anerkendelse af og respekt for forskellighed. Det understreger nødvendigheden af at præsentere børnene for mange udfordringer og perspektiver, for derigennem at pirre deres nysgerrighed og forstyrre dem tilpas i deres tænkning.

Trivsel og alsidighed er således forudsætninger for at fagligheden kan opnås og blive vedkommende, stimulerende og perspektivrigt.

Vi ønsker derfor et skolevæsen...

- ... med inspirerende og attraktive læringsmiljøer inde og ude for børn og ansatte.

Et skolevæsen, der har bygninger og faciliteter, der muliggør en inspirerende, eksperimenterende og kreativ undervisning og skolefritidsordning. Læring og trivsel påvirkes af de fysiske rammer.

- ... der ser muligheder og ikke lader sig bremse af begrænsninger.

Et skolevæsen, der kreativt bruger den viden, de kompetencer, faciliteter og rammer, der er til rådighed på den enkelte skole og i øvrigt.

- ... med kompetente ansatte, nysgerrige børn og deltagende forældre.

Et skolevæsen, der støtter op om de ansattes fortsatte faglige og personlige udvikling, stimulerer børnenes videbegær og videreudvikler skolens demokrati.

Udfordringerne er bl.a.:

- At sikre fysiske rammer og faciliteter (legeforhold, It, faglokaler m.m.) som medvirker til at de pædagogiske intentioner og visioner kan realiseres.
- At sikre, at skolerne videreudvikler sig i en anerkendende, ressourceorienteret og rummelig retning.
- At sikre skoler, der formår at balancere det legende, undersøgende og kreative med krav og forventninger om høj faglighed og resultatmål.
- At understøtte, at der er mere end en måde at lære på, og at tilegnelsen af viden og kompetencer går ad flere veje. Det varierer ikke kun fra fag til fag og fra opgave til opgave. Det varierer også fra person til person.

Realiseringskompetence

Frederikshavn Kommune har som ambition på skoleområdet at udvikle den enkelte elevs realiseringskompetence.

Skolevæsenet skal derfor have både rammer og indhold, som motiverer og støtter det enkelte barn i at realisere sine evner og sine drømme i et fællesskab.

Vi ønsker derfor et skolevæsen...

- ... der ser det enkelte barn.

Et skolevæsen, hvor vi ser, hører og udfordrer det enkelte barn på egne præmisser og støtter barnets evne og lyst til at indgå i skolens fællesskaber.

- ... hvor elever, forældre og ansatte møder hinanden i respekt og med ligeværd.

Et skolevæsen, hvor vi tror på at alle har noget at bidrage med og hvor vi hver især tager vores del af ansvaret.

- ... der udfordrer barnets nysgerrighed, mod og udholdenhed.

Et skolevæsen, som giver barnet den robusthed, der skal til for at nå et mål.

- ... hvor der er sammenhæng mellem skolens undervisning og fritidstilbud.

Et skolevæsen, der taler til det hele barn og skaber sammenhæng og helhed i barnets hverdag.

Udfordringerne er bl.a.:

- At styrke og udvikle måder medarbejdernes viden, kompetence og faglighed kommer i spil på.
- At styrke og udvikle måder til kreativt og eksperimenterende at bruge skolens fysiske faciliteter, og udvikle skolens fysiske rammer og faciliteter, så de understøtter forskellige børns behov for forskellig realisering.
- At styrke og udvikle måder vi kan inddrage forældres og andres viden, kompetencer og ressourcer i udviklingen af løsninger for det enkelte barn eller for fællesskabet.
- At sikre et undervisningsmiljø der understøtter og stimulerer barnets naturlige lyst til at lære, via veltilrettelagte og engagerede læringsprocesser, fagligt og personligt kompetent personale og et udviklet og medinddragende demokrati for elever, forældre og personale på den enkelte skole og i skolevæsenet.

DEL 3 – PROCESPLAN

Formuleringsfasen

1. Skoleforliget indeholder beslutning om, at der skal udvikles masterplaner for udmøntning af skoleforligets indhold. September 2007.
2. Masterplanerne for hhv. strukturændringer og kvalitetsløft fra hhv. indeholder beslutning om at der skal udarbejdes et idégrundlag for udvikling af Frederikshavn Kommunes skolevæsen. Januar og maj 2008.

Der nedsættes en arbejdsgruppe i regi af skoleforvaltningen, som afholder 4 møder og udarbejder første forslag til idégrundlag. Foråret 2008.

Arbejdsgruppen bestod af:

- Arthur Corneliussen, skolechef
- Poul Rask Nielsen, projektchef
- Mads Christensen, lærer, Sæby skole
- Ina Taul Krummel, lærer, Elling skole
- Tina Nielsen, pædagog i IFOen, Ørnevejens skole
- Klavs Larsen, Ankermedets skoles SFO
- Gert Nygaard, skoleleder, Sæbygaardskolen
- Sinne Pedersen, skoleleder, Abildgaardskolen
- Stina Hutzelsider, Teknisk Forvaltning
- Betina Tønder, konsulent, Børne- og Kulturforvaltningen

3. Politikere fra den tværpolitiske styregruppe og Børne- og Ungdomsudvalget, skolebestyrelsesformænd og forvaltningsrepræsentanter videreudviklet forslag til idégrundlag for skolevæsenet. Den 24. juni 2008.
4. Input fra mødet den 24. juni 2008 indarbejdes, og 2. udkast til idégrundlag behandles i Forvaltningsledelsen og MED-udvalg. August 2008.

5. 2. udkast til forslag til idégrundlag behandles og godkendes politisk.
August 2008.

Realiseringsfasen

1. 2. udkast til forslag til idégrundlag behandles og godkendes politisk.
August 2008.
2. Idégrundlaget drøftes i skolelederkredse og skolebestyrelser med henblik på overvejelser om og initiativer til lokal udmøntning.
Efteråret 2008.
3. Idégrundlaget præsenteres på skolesamlingen, som er et arrangement for alle skolers medarbejdere som opstart på nyt skoleår. Den 12. september 2008
4. Idégrundlagets form og præsentation fastlægges og produceres.
Efteråret 2008.
5. Idégrundlaget uddeles til alle skoler efter politisk godkendelse.
Efteråret 2008.
6. Idégrundlaget offentliggøres til samarbejdsparter (bestyrelser, eksterne samarbejdsparter m.fl. via folder, på hjemmeside, præsentation på lokale møder e.l.). Efteråret 2008.
7. Ved stillingsopslag i skolevæsnet henvises til idégrundlaget
8. Nye ledere i skolevæsnet modtager idégrundlaget.
9. Idégrundlaget indgår i skolevæsnets udviklingsplaner, overvejelser om nye indsatsområder m.m.
10. Børne- og Kulturforvaltningen følger op på udmøntningsprocesser- og resultater. September 2009.